

УКРАЇНА
ВАРАСЬКА МІСЬКА РАДА
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

Р І Ш Е Н Н Я

30 березня 2021 року

№ 78

Про затвердження Організаційно-методичних вказівок з підготовки населення Вараської міської територіальної громади до дій у надзвичайних ситуаціях

З метою забезпечення організації навчання населення діям у надзвичайних організаціях, відповідно до статті 39 Кодексу цивільного захисту України, постанов Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року №444 «Про затвердження порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» (зі змінами), від 23 жовтня 2013 року №819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту»(зі змінами), наказу Міністерства внутрішніх справ України від 16 жовтня 2018 року №835 «Про затвердження Типового положення про територіальні курси цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, навчально-методичні центри цивільного захисту та безпеки життєдіяльності», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 листопада 2018 року за №1256/32708, наказу Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 21 грудня 2019 року №738 «Про затвердження Організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях на 2020 - 2021 роки», розпорядження голови обласної державної адміністрації від 16 лютого 2021 року №107 «Про затвердження Організаційно-методичних вказівок з підготовки населення Рівненської області до дій у надзвичайних ситуаціях», керуючись пунктом 3 статті 36 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчий комітет Вараської міської ради

ВИРІШИВ:

1. Затвердити Організаційно-методичні вказівки з підготовки населення Вараської міської територіальної громади до дій у надзвичайних ситуаціях, згідно додатком .

2. Структурним підрозділам виконавчого комітету Вараської міської ради, територіальним органам центральних органів виконавчої влади, Вараським територіальним курсам 3 категорії Навчально-методичного центру ЦЗ та БЖД Рівненської області, підприємствам, установам та організаціям керуватися цими Організаційно-методичними вказівками.

3. Відділу цивільного захисту населення управління безпеки та внутрішнього контролю виконавчого комітету Вараської міської ради забезпечити контроль за виконанням Організаційно-методичних вказівок.

4. Контроль за виконанням даного рішення покласти на міського голову.

Міський голова

Олександр МЕНЗУЛ

**Організаційно-методичні вказівки
з підготовки населення Вараської міської територіальної громади
до дій у надзвичайних ситуаціях**

Організаційно-методичні вказівки з підготовки населення Вараської міської територіальної громади до дій у надзвичайних ситуаціях (далі – Організаційно-методичні вказівки) розроблено відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України, з урахуванням положень Організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях на 2020 – 2021 роки, затверджених наказом ДСНС України від 21.12.2019 № 738.

Організаційно-методичні вказівки рекомендуються для використання керівниками суб'єктів забезпечення цивільного захисту, зокрема, для організації відповідної роботи керівників підрозділів з питань цивільного захисту та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

1. Відділу цивільного захисту населення Управління безпеки та внутрішнього контролю виконавчого комітету Вараської міської ради:

1) забезпечити організацію та проведення командно-штабних навчань та штабних тренувань з органами управління та силами цивільного захисту відповідно до вимог Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 443, з урахуванням Методичних рекомендацій щодо підготовки та проведення командно-штабних навчань органів управління цивільного захисту, затверджених наказом ДСНС від 29.01.2014 № 44 (у редакції наказу ДСНС від 18.05.2017 № 273), у строки, визначені Планом основних заходів цивільного захисту Вараської міської територіальної громади;

2) забезпечити своєчасне проходження посадовими особами виконавчого комітету Вараської міської ради, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери їх управління, функціонального навчання у навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Рівненської області згідно з додатком 1 до Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 № 819 (із змінами) (далі – Порядок функціонального навчання);

3) надавати практичну допомогу та забезпечувати контроль за проведенням на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до

сфери їх управління:

навчання працівників за програмами підготовки до дій у надзвичайних ситуаціях згідно з вимогами Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444 (далі – Порядок навчання населення);

спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту згідно з вимогами Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 28.11.2019 № 991, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 16.01.2020 р. № 46/34329 (далі – Порядок проведення СОН (СОТ));

4) щороку до 05 грудня організувати розроблення, погодження і затвердження керівниками підприємств, установ та організацій у межах територіальної громади графіків проведення спеціальних об'єктових навчань (тренувань) з питань цивільного захисту на наступний рік;

5) на підставі наданих керівниками підприємств, установ та організацій графіків проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту розробляти та затверджувати план-графік проведення практичної підготовки осіб керівного складу і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту, на підприємствах, в установах, організаціях на наступний рік, який подавати щороку до 15 грудня до Головного управління ДСНС України у Рівненській області для узагальнення;

6) передбачати у період проведення в територіальній громаді командно-штабних навчань з органами управління та силами цивільного захисту проведення суб'єктами господарювання не менше ніж 30 відсотків запланованої у поточному році кількості спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту;

7) організувати контроль за станом проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту у територіальній громаді, у тому числі подання звітів про проведення спеціальних об'єктових навчань (тренувань) з питань цивільного захисту згідно з вимогами пункту 6 розділу I Порядку проведення СОН (СОТ);

8) з метою здійснення навчання та інформування непрацюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях забезпечити:

інформування населення про надзвичайні ситуації, у зоні яких або у зоні можливого ураження від яких може опинитися місце проживання громадян, а також про способи захисту від впливу небезпечних факторів, викликаних такими ситуаціями;

підготовку та видання навчальних, навчально-наочних посібників, розповсюдження інформаційних матеріалів, буклетів, пам'яток тощо;

діяльність консультаційних пунктів у Вараській міській територіальній громаді;

запровадження постійних рубрик з питань цивільного захисту у засобах масової інформації за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій,

Продовження додатка
аудіовізуальних та інтерактивних засобів, соціальної реклами, а також друкованих;

9) складати та щороку до 01 вересня подавати заявки на функціональне навчання за державним замовленням на підставі потреби у навчанні, використовуючи результати обліку осіб на території громади, які зобов'язані проходити функціональне навчання, та визначеної періодичності проходження функціонального навчання окремих категорій осіб, зазначеної у додатку 1 до Порядку функціонального навчання;

10) затвердити організаційно-методичні вказівки щодо навчання працівників і непрацюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях та організувати контроль за їх виконанням;

11) забезпечити подання звітності з питань навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях відповідно до Примірного табеля термінових та строкових донесень з питань цивільного захисту, затвердженого наказом ДСНС від 11.10.2014 № 578 (зі змінами) (далі – Табелі термінових донесень);

12) організувати проведення впродовж грудня-січня з керівним складом, фахівцями, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, та керівництвом підпорядкованих підприємств, установ та організацій підбиття підсумків з виконання основних заходів з навчання працівників діям у надзвичайних ситуаціях за рік і визначення завдань на наступний рік.

2. Управлінню освіти виконавчого комітету Вараської міської ради:

1) здійснювати навчання дітей дошкільного віку, учнів згідно з навчальними програмами, затвердженими МОН України і погодженими ДСНС України, з вивчення заходів безпеки, способів захисту від впливу небезпечних факторів, викликаних надзвичайними ситуаціями, надання домедичної допомоги;

2) проводити освітню роботу з дітьми дошкільного віку згідно з вимогами базового компонента дошкільної освіти і спрямовувати на формування достатнього та необхідного рівня знань і умінь дитини для безпечного перебування в навколишньому середовищі, елементарних норм поведінки у надзвичайних ситуаціях і запобіганню пожежам від дитячих пустощів з вогнем. Проводити Тиждень безпеки дитини для поліпшення якості освітньої роботи з дітьми з питань особистої безпеки, захисту життя та норм поведінки у надзвичайних ситуаціях;

3) здійснювати підготовку учнів закладів загальної середньої освіти до дій у надзвичайних ситуаціях, що передбачає здобуття знань і вмінь з питань особистої безпеки в умовах загрози та виникнення надзвичайної ситуації, користування засобами захисту від її наслідків, вивчення правил пожежної безпеки та основ цивільного захисту за програмами вивчення предметів «Основи здоров'я» та «Захист Вітчизни».

Практичне закріплення теоретичного матеріалу здійснювати шляхом щорічного проведення Дня цивільного захисту;

4) зведений план-графік проведення Днів цивільного захисту у закладах

Продовження додатка
загальної середньої освіти, Тижнів безпеки дитини у закладах дошкільної освіти надсилати щороку до Вараського міського сектору Головного управління ДСНС України у Рівненській області;

5) для координації науково-методичної діяльності, узагальнення і поширення ефективних форм і методів організації освітнього процесу з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту визначити опорні (базові) з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності заклади загальної середньої та дошкільної освіти;

6) з метою надання консультаційно-методичної допомоги закладам освіти, методичної та дослідно-експериментальної роботи з удосконалення освітнього процесу та його програмно-методичного забезпечення, розповсюдження кращого досвіду роботи з цивільного захисту та безпеки життєдіяльності у опорних закладах загальної середньої освіти створити навчально-методичні кабінети з цивільного захисту та безпеки життєдіяльності;

7) з метою встановлення єдиної методики проведення заходів цивільного захисту в закладах освіти в ході проведення Дня цивільного захисту, Тижня безпеки дитини та обміну досвідом керівного складу закладів загальної середньої та дошкільної освіти запланувати проведення практичних семінарів на базі опорних (базових) з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності закладів освіти;

8) позашкільну освітню роботу з питань формування культури безпеки життєдіяльності серед дітей та молоді, формування здорового способу життя, оволодіння навичками самозахисту і рятування проводити у позашкільних закладах, а також шляхом організації шкільних та міських зборів-змагань з безпеки життєдіяльності.

3. Структурним підрозділам виконавчого комітету Вараської міської ради, територіальним органам центральних органів виконавчої влади, спеціалізованим службам цивільного захисту громади (відповідно до компетенції):

1) забезпечити своєчасне проходження функціонального навчання посадовими особами у навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Рівненської області згідно з додатком 1 до Порядку проведення функціонального навчання;

2) забезпечити організацію та проведення заходів з підготовки: відповідних спеціалізованих служб цивільного захисту згідно з вимогами Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.2015 № 469 (зі змінами), у строки, визначені Планом основних заходів цивільного захисту Вараської міської територіальної громади на рік;

відповідних територіальних формувань цивільного захисту згідно з вимогами Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.10.2013 № 787, у строки, визначені планом основних заходів цивільного захисту на Вараської міської територіальної громади рік;

3) організувати контроль за здійсненням практичної підготовки під час проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління, згідно з вимогами Порядку проведення СОН (СОТ), у тому числі за поданням відповідних звітів про проведення спеціальних об'єктових навчань (тренувань).

4. Керівникам підприємств, установ та організацій:

1) забезпечити проходження спеціальної підготовки у навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Рівненської області особами, які залучаються безпосередньо на підприємствах, в установах та організаціях до проведення інструктажів, навчання і перевірки знань з питань цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки;

2) розробити та затвердити програми підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях, утворити навчальні групи та здійснювати навчання працівників діям у надзвичайних ситуаціях шляхом курсового та індивідуального навчання за:

типовою програмою загальної підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях згідно з додатком 1;

типовою програмою спеціальної підготовки працівників, що входять до складу спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, згідно з додатком 2 (здійснюється підприємствами, установами та організаціями у разі створення об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту);

типовою програмою додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників об'єктів підвищеної небезпеки згідно з додатком 3 (здійснюється підприємствами, установами та організаціями у разі віднесення суб'єкта господарювання до об'єктів підвищеної небезпеки);

типовою програмою прискореної підготовки працівників до дій в особливий період згідно з додатком 4 (здійснюється підприємствами, установами та організаціями, які продовжують роботу у воєнний час, і розпочинається одночасно з уведенням в дію планів цивільного захисту на особливий період);

типовою програмою пожежно-технічного мінімуму для працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, згідно з додатком 5 (здійснюється підприємствами, установами та організаціями у разі наявності в штаті працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою);

3) організувати проведення працівникам під час прийняття на роботу і за місцем праці інструктажів з питань цивільного захисту та дій у надзвичайних ситуаціях, розроблених на підставі програм підготовки працівників та чинних на підприємстві, в установі та організації правил, інструкцій, планів реагування на надзвичайні ситуації, інших нормативно-правових актів з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки.

Програми для проведення вступного, первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів затверджуються керівником підприємства, установи та організації;

Продовження додатка

4) визначити порядок проведення і організувати проведення з працівниками протипожежних інструктажів та занять з пожежно-технічного мінімуму із призначенням відповідальних за їх проведення з урахуванням вимог Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05.03.2015 р. за № 252/26697;

5) забезпечити організацію, підготовку та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту відповідно до Порядку проведення СОН (СОТ), при цьому:

щороку до 05 грудня розробляти і затверджувати графіки проведення спеціальних об'єктових навчань (тренувань) з питань цивільного захисту, попередньо погодивши їх з відділом цивільного захисту населення Управління безпеки та внутрішнього контролю виконавчого комітету Вараської міської ради, Вараськими територіальними курсами 3 категорії Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Рівненської області та Вараським МС Головного управління ДСНС України у Рівненській області відповідно до Порядку проведення СОН (СОТ);

забезпечити проведення навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Рівненської області інструкторсько-методичних занять з керівництвом спеціальних об'єктових навчань з питань цивільного захисту на суб'єктах господарювання, віднесених до однієї із категорій цивільного захисту або тих, хто продовжує виробничу діяльність в особливий період чи має в користуванні хоча б один об'єкт підвищеної небезпеки;

забезпечити роботу об'єктових комісій з оцінки готовності (допуску) персоналу до проведення спеціальних об'єктових навчань з питань цивільного захисту із залученням представників Вараського МС Головного управління ДСНС України у Рівненській області;

забезпечити подання у десятиденний строк звіту за результатами проведених спеціальних об'єктових навчань і тренувань до Вараського МС Головного управління ДСНС України у Рівненській області;

б) забезпечити:

проходження в установленому порядку функціонального навчання працівниками відповідно до вимог Порядку функціонального навчання;

проходження посадовими особами навчання з питань пожежної безпеки за програмами навчання з питань пожежної безпеки з урахуванням вимог Порядку навчання населення;

ведення документації з питань організації навчання працюючого населення (переліки навчальних груп, осіб керівного складу і фахівців, які у поточному році підлягають навчанню у сфері цивільного захисту, та посадових осіб, які проходять навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки, робочі навчальні плани і програми, розклади занять, графіки консультацій, журнали навчання, плани підготовки і проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань тощо);

Продовження додатка

7) обладнати (оновити) в кожному окремо розташованому структурному підрозділі підприємства, установи та організації інформаційно-довідковий куточок з питань цивільного захисту та забезпечити його наповнення навчальними і наочними посібниками, передбаченими загальною програмою підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях, інформаційними стендами з доведення основних заходів, що виконуються підприємством, установою, організацією відповідно до об'єктового плану реагування на надзвичайні ситуації;

8) вжити заходів щодо удосконалення матеріально-технічної бази з підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях шляхом виділення ділянок, споруд, приміщень для обладнання в них навчальних ділянок, пунктів, класів тощо.

5. Вараському міському сектору ГУ ДСНС України у Рівненській області:

1) взяти участь у заходах з підготовки органів управління та сил цивільного захисту міської ланки територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ, передбачених Планом основних заходів цивільного захисту Вараської міської територіальної громади (у разі залучення організаторами);

2) здійснювати методичне керівництво та вести облік на місцевому рівні проведених заходів щодо:

підготовки органів управління та сил цивільного захисту;

проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту на підприємствах, в установах та організаціях;

3) організувати державний нагляд (контроль) за:

дотриманням періодичності проходження навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту;

проходженням спеціальної підготовки особами, які залучаються до проведення навчання, інструктажів і перевірки знань з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях у навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Рівненської області;

4) забезпечити участь:

представників Вараського МС Головного управління ДСНС України у Рівненській області в роботі комісій з оцінки готовності (допуску) персоналу підприємств, установ та організацій до проведення спеціальних об'єктових навчань з питань цивільного захисту (за зверненням керівників об'єктів);

Вараського МС (ДПРЧ-12 ДПРЗ-6) Головного управління ДСНС України у Рівненській області в ході проведення Тижнів безпеки дитини та Днів цивільного захисту у закладах дошкільної, загальної середньої освіти, в об'єктових тренуваннях з учасниками освітнього процесу згідно зі зведеними планами-графіками проведення цих заходів, що розробляються управлінням освіти виконавчого комітету Вараської міської ради (у разі залучення);

5) здійснювати взаємодію з навчально-методичним центром цивільного

Продовження додатка захисту та безпеки життєдіяльності Рівненської області за напрямами діяльності, визначеними у підпункті 6.8 Типового положення про територіальні курси цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, навчально-методичні центри цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 16.10.2018 № 835, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 05.11.2018 р. за № 1256/32708;

6) брати участь у підбитті підсумків роботи керівного складу міської ланки територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ з виконання основних заходів з навчання працівників діям у надзвичайних ситуаціях;

7) забезпечити звітування про виконану роботу з питань навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях згідно з вимогами Табеля термінових донесень.

6. Вараським територіальним курсам ЦЗ та БЖД III категорії Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Рівненської області:

1) на підставі затверджених програм функціонального навчання розробити робочі навчальні програми з функціонального навчання для кожної відокремленої групи слухачів відповідно до визначеного розподілу категорій осіб керівного складу і фахівців для проходження ними функціонального навчання у навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Рівненської області, передбачивши в них:

для слухачів з числа посадових осіб, на яких покладено обов'язки з питань цивільного захисту (за відсутності окремої штатної одиниці), тривалість навчання за робочими навчальними програмами від 24 до 36 годин;

для слухачів з числа керівників суб'єктів господарювання та їх заступників, залежно від чисельності працюючих та категорії за заходами цивільного захисту такого суб'єкта, тривалість навчання за робочими навчальними програмами від 24 до 27 годин;

для інших категорій осіб керівного складу та фахівців проводити навчання за робочими навчальними програмами з функціонального навчання тривалістю до 18 годин;

2) комплектування навчальних груп (за державним замовленням від 15 до 20 слухачів, за контрактом від 10 до 15 слухачів) здійснювати відповідно до плану комплектування із урахуванням таких обсягів навчального навантаження з функціонального навчання для відповідних категорій працівників Центру:

завідувач територіальних курсів – до 180 навчальних годин на рік;

майстер виробничого навчання – до 240 навчальних годин на рік;

3) здійснювати функціональне навчання та його навчально-методичне забезпечення згідно з Положенням про організацію навчального процесу з функціонального навчання, затвердженим наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21.10.2014 № 1112, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05.11.2014 р. за № 1398/26175 (зі змінами), застосовуючи основну форму навчання з відривом від виробництва, а також виїзну за контрактами на базі консультаційних пунктів та за умови наявності договорів (угод) із

суб'єктами господарювання безпосередньо на їх навчально-виробничій базі;

4) погодити із суб'єктами господарювання графіки використання закріпленої за Вараськими територіальними курсами цивільного захисту III категорії навчально-виробничої бази цих суб'єктів господарювання для проведення практичних занять зі слухачами;

5) проаналізувати стан виконання державного замовлення з навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією та здійсненням заходів цивільного захисту у попередньому році, та подати у встановлені терміни пропозиції щодо обсягів державного замовлення на наступний рік;

6) брати участь у розробленні планів-графіків проведення практичної підготовки осіб керівного складу і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту на підприємствах, в установах, організаціях відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

7) підготувати та провести згідно із затвердженими планами-графіками практичної підготовки інструкторсько-методичні заняття та інструктажі на підприємствах, в установах та організаціях у межах територіальної громади.

Перелік навчально-виробничих завдань у планах проведення інструкторсько-методичних занять та строки їх проведення узгодити із замовниками, враховуючи такі показники тривалості робочого часу, який витрачається працівниками Курсів на виконання індивідуального навантаження з проведення таких занять та інструктажів:

32 години на одне спеціальне об'єктове навчання суб'єкта господарювання, який віднесено до категорії цивільного захисту, або за умови продовження ним виробничої діяльності в особливий період чи експлуатації хоча б одного об'єкта підвищеної небезпеки;

24 години на одне спеціальне тренування територіальної спеціалізованої служби цивільного захисту регіонального рівня підпорядкування;

16 годин на одне спеціальне тренування територіального формування цивільного захисту міського підпорядкування;

8 годин на показовий День цивільного захисту або показовий Тиждень безпеки дитини на базі одного із закладів загальної середньої або дошкільної освіти.

Для інших суб'єктів господарювання створити зручні і доступні умови для отримання керівництвом навчання (тренування) необхідної консультації або іншої послуги відповідно до запиту підприємства, установи, організації;

8) вивчати стан та методики навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях на підприємствах, в установах і організаціях під час підготовки спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту. Узагальнені результати проведеної роботи оприлюднювати на своєму офіційному веб-сайті;

9) забезпечити:

методичний супровід заходів з практичної підготовки, що проводяться підприємствами, установами, організаціями, під час спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту шляхом надання планових

Продовження додатка
консультацій, роз'яснень, видання методичних рекомендацій, оформлення зразків документів, тематичних папок тощо;

проходження спеціальної підготовки особами, які залучаються підприємствами, установами, організаціями до проведення навчання та перевірки знань посадових осіб з питань пожежної безпеки, спеціального навчання (пожежно-технічного мінімуму), перевірки знань працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, та призначені керівниками навчальних груп з проведення занять за програмою загальної підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях, а також проводять інструктажі з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях;

методичне супроводження видання місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування навчальних, навчально-наочних посібників, брошур, розповсюдження ними інформаційних матеріалів, буклетів тощо з питань навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях;

10) надавати консультаційну, аналітичну, методичну та іншу кваліфіковану підтримку підприємствам, установам, організаціям з питань планування діяльності з цивільного захисту та навчання населення діям у надзвичайних, аварійних ситуаціях та в умовах терористичного акту;

11) надати практичну допомогу підприємствам, установам, організаціям у забезпеченні навчальними посібниками керівників навчальних груп з проведення занять за програмою загальної підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях;

12) здійснювати взаємодію з Вараським МС Головного управління ДСНС України у Рівненській області за напрямками, передбаченими у підпункті 6.8 Типового положення про територіальні курси цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, навчально-методичні центри цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 16.10.2018 № 835, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 05.11.2018 за № 1256/32708;

13) здійснювати організацію контролю за облаштуванням на підприємствах, в установах та організаціях інформаційно-довідкових куточків і перевірки відповідності їх тематичного наповнення планувальним документам у сфері цивільного захисту;

14) надати практичну допомогу відповідальним особам за роботу консультаційних пунктів з питань цивільного захисту у відпрацюванні ними плануючої, облікової, звітної документації, відбору плакатів, літератури, складанні пам'яток, листівок та іншої інформації для населення, забезпеченні посібниками для самостійного вивчення громадянами способів захисту і самопомочі у надзвичайних ситуаціях за Програмою навчання непрацюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях, виконанні робіт з розроблення оригінал-макетів стендів інформаційно-довідкових куточків з питань цивільного захисту;

15) надати методичну допомогу:
структурним підрозділам (посадовим особам) з питань освіти виконавчого

Продовження додатка комітету Вараської міської ради та базовим закладам освіти з організації і проведення Днів цивільного захисту та Тижнів безпеки дитини(при потребі) ;

опорним закладам загальної середньої освіти у створені та облаштуванні навчально-методичних кабінетів з цивільного захисту та безпеки життєдіяльності;

16) звітувати про виконану роботу з питань навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях згідно з вимогами Табеля термінових донесень, та встановлених відповідних форм звітності.

Керуючий справами
виконавчого комітету

Сергій ДЕНЕГА

Додаток 1
до Організаційно-методичних
вказівок з підготовки населення
Вараської міської територіальної
громади до дій у надзвичайних
ситуаціях

ТИПОВА ПРОГРАМА **загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій** **до дій у надзвичайних ситуаціях**

I. Загальні положення

Типова програма загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях (далі – Програма) розроблена відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444, та наказу ДСНС України від 06.06.2014 № 310 (у редакції наказу ДСНС України від 08.08.2014 № 458).

Програма є методичною основою та рекомендована для розроблення підприємствами, установами і організаціями власних програм загальної підготовки працівників.

Навчання працівників проводиться за Програмою безпосередньо на підприємстві, в установі та організації.

Програма має на меті вивчення інформації, що міститься у планах реагування на надзвичайні ситуації, про дії в умовах загрози і виникнення надзвичайної ситуації, а також оволодіння навичками надання домедичної допомоги потерпілим, користування засобами індивідуального і колективного захисту.

В процесі вивчення Програми рекомендується:

ознайомлення із завданнями та особливостями організації заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації;

вивчення основних способів захисту працівників від уражаючих факторів надзвичайних ситуацій з урахуванням особливостей виробничої діяльності;

ознайомлення з інформацією, що міститься в планах реагування на надзвичайні ситуації, про дії в умовах загрози і/або виникнення надзвичайних ситуацій;

набуття практичних вмінь щодо користування засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння і сприяння проведенню рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації надзвичайних ситуацій;

оволодіння навичками з надання домедичної допомоги потерпілим.

Завданнями Програми є підвищення рівня компетенції працівників за такими показниками:

відповідність обсягу знань (оновленої або розширеної інформації) та практичного досвіду їх застосування відповідно до переліку знань і умінь, яких мають набути працівники підприємства, установи, організації;

правовий, який передбачає ознайомлення з правами та обов'язками працівників у сфері цивільного захисту;

можливості самовдосконалення шляхом отримання знань і умінь для вирішення на робочих місцях конкретних виробничих завдань із запобігання надзвичайним ситуаціям з урахуванням специфіки об'єкта, підтримки готовності і здатності до реагування на надзвичайні ситуації та вжиття заходів щодо усунення і мінімізації їх наслідків.

II. Обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою

За результатами проходження навчання за Програмою рекомендується знати:

основні небезпечні виробничі фактори, техногенні та природні небезпеки, що ймовірні для місця розташування підприємства, установи та організації;

основні принципи функціонування об'єктової системи цивільного захисту, організацію оповіщення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій;

засоби індивідуального та колективного захисту, порядок і правила користування ними;

обов'язки і дії працівників під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій згідно із планами реагування на надзвичайні ситуації;

способи та засоби запобігання пожежам та вибухам, типові дії працівників при їх виникненні, способи застосування первинних засобів пожежогасіння;

побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування ними;

заходи щодо сприяння проведенню на підприємстві, в установі та організації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення надзвичайних ситуацій.

За результатами проходження навчання за Програмою рекомендується вміти:

запобігати створенню умов, що можуть привести до виникнення надзвичайних ситуацій;

чітко діяти за сигналами оповіщення, практично виконувати заходи згідно із планами реагування на надзвичайні ситуації;

користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння;

сприяти проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення надзвичайних ситуацій;

дотримуватися режимів радіаційного захисту;
 надавати домедичну допомогу потерпілим у надзвичайних ситуаціях.
 III. Орієнтовний розподіл навчального часу за теоретичною складовою програми загальної підготовки та формами навчання

Найменування розділу (теми)	Форма навчання, кількість годин		
	курсове навчання	індивідуальне навчання	спеціальні об'єктові навчання, тренування
Теоретична складова			
Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій	1	5	–
Надання домедичної допомоги потерпілим	1	1	–
Організація заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації	1	2	–
Перевірка знань	1	–	–
Всього	4	8	–
Практична складова			
Спеціальне об'єктове навчання (тренування) з питань цивільного захисту	-	-	до 8 годин*
Всього	-	-	до 8 годин

* На об'єктах з масовим перебуванням людей під час спеціального навчання проводяться тренування з евакуації людей з елементами пожежогасіння

IV. Тематика та зміст тем за розділами Програми

1. Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій.

Тема 1. Основні способи захисту в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій.

Основні поняття про надзвичайні ситуації. Порядок отримання інформації про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій. Попереджувальний сигнал "Увага всім!".

Захисні споруди цивільного захисту, їх призначення та облаштування. Порядок заповнення захисних споруд та правила поведінки працівників, які укриваються в них.

Продовження додатка 1

Принцип дії, індивідуальний підбір та правила користування протигазами, респіраторами. Медичні засоби, що входять до індивідуальних аптечок, та їх призначення. Індивідуальний перев'язувальний пакет. Індивідуальні протихімічні пакети.

Евакуація, порядок її проведення, правила поведінки та обов'язки евакуйованих працівників.

Тема 2. Правила поведінки працівників під час надзвичайних ситуацій природного характеру.

Правила поведінки і дії працівників при землетрусах.

Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних надзвичайних ситуацій (пов'язаних із зсувами, обвалами або осипами, осіданням земної поверхні, карстовими провалами або підтопленням).

Особливості негативного впливу гідрометеорологічних надзвичайних ситуацій. Правила безпечної поведінки у разі їх виникнення.

Основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах. Правила поведінки та заходи безпеки у разі їх виникнення.

Тема 3. Безпека працівників під час радіаційних аварій і радіаційного забруднення місцевості. Режими радіаційного захисту.

Ядерні установки та джерела іонізуючого випромінювання. Особливості радіаційного впливу на людину. Поняття про дози опромінення людини. Променева хвороба.

Побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування.

Режими радіаційного захисту. Санітарна обробка працівників. Дезактивація приміщень, обладнання, техніки, виробничої території тощо.

Тема 4. Правила поведінки працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Характеристики основних небезпечних хімічних речовин. Особливості їх впливу на організм людини. Наслідки аварій з викидом небезпечних хімічних речовин.

Загальні правила поведінки та дії працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Проведення заходів з ліквідації наслідків аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Дегазація приміщень, обладнання, виробничої території тощо.

Тема 5. Вибухо- та пожежонебезпека на виробництві. Рекомендації щодо дій під час виникнення пожежі.

Основні поняття вибухобезпеки виробництва. Небезпечні фактори вибуху і захист від них. Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.

Продовження додатка 1

Стисла характеристика пожежної небезпеки підприємства, установи, організації. Протипожежний режим на робочому місці. Можливість виникнення та (або) розвитку пожежі. Небезпечні фактори пожежі.

Дії працівників у разі загрози або при виникненні пожежі. Гасіння пожеж. Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок та правила їх використання під час пожежі.

Тема 6. Правила поведінки і дії в умовах масового скупчення людей та в осередках інфекційних захворювань.

Безпека при масових скупченнях людей. Психологія натовпу. Правила безпечної поведінки у місцях масового перебування людей та у разі масового скупчення людей.

Поширення інфекційних хвороб серед населення. Джерела збудників інфекцій. Основні механізми передавання збудників інфекції.

Режимно-обмежувальні заходи (посилене медичне спостереження, обсервація, карантин). Правила поведінки в осередках інфекційних захворювань, особиста гігієна в цих умовах.

Основні напрями профілактики інфекційних хвороб. Методи і засоби дезінфекції, дезінсекції, дератизації. Основні дезінфекційні засоби.

2. Надання домедичної допомоги потерпілим.

Тема 1. Порядок і правила надання домедичної допомоги при різних типах ушкоджень.

Основні правила надання домедичної допомоги в невідкладних ситуаціях. Проведення первинного огляду потерпілого. Способи виклику екстреної медичної допомоги.

Ознаки порушення дихання. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Проведення штучного дихання. Ознаки зупинки роботи серця. Проведення непрямого масажу серця.

Домедична допомога при ранах і кровотечах. Способи зупинки кровотеч. Правила та прийоми накладання пов'язок на рани.

Домедична допомога при переломах. Прийоми та способи іммобілізації із застосуванням табельних або підручних засобів.

Тема 2. Порядок і правила надання домедичної допомоги при ураженні небезпечними речовинами, при опіках тощо.

Невідкладна та домедична допомога при отруєннях чадним газом, аміаком, хлором, іншими небезпечними хімічними речовинами.

Домедична допомога при хімічних та термічних опіках, радіаційних ураженнях, втраті свідомості, тепловому та сонячному ударах.

Правила надання домедичної допомоги при утопленні.

Способи і правила транспортування потерпілих.

3. Організація заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації.

Тема 1. Забезпечення виконання на підприємстві, в установі та організації завдань з цивільного захисту.

Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Організаційна структура управління цивільним захистом підприємства, установи, організації. Об'єктова комісія з питань надзвичайних ситуацій та евакуаційні органи.

Відомості щодо об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту. Відомча та добровільна пожежна охорона. Аварійно-рятувальне обслуговування підприємств, установ, організацій. Система керівництва рятувальними роботами, координація дій виробничого персоналу та залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Права і обов'язки працівників у сфері цивільного захисту. Сприяння проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у разі їх виникнення. Заходи життєзабезпечення постраждалих та соціального захисту і відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок надзвичайних ситуацій.

Тема 2. Виконання заходів захисту та дії працівників згідно з планами реагування на надзвичайні ситуації.

Об'єктовий план реагування на надзвичайні ситуації (інструкція щодо дій персоналу суб'єкта господарювання у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій). Прогнозовані природні загрози, територіальне розміщення потенційно небезпечних об'єктів, небезпечні виробничі фактори, характерні причини аварій (вибухів, пожеж тощо) на виробництві.

Об'єктова система оповіщення працівників. Дії персоналу щодо аварійної зупинки виробництва. Виведення працівників з небезпечної зони, порядок забезпечення їх засобами індивідуального захисту, місця розташування можливих сховищ, шляхи евакуації.

Інформування працівників щодо розвитку надзвичайних ситуацій, місць розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів, координації дій з населенням та заходів безпеки в зоні надзвичайної ситуації.

V. Рекомендований зміст практичних форм навчання за Програмою

Спеціальні об'єктові навчання з питань цивільного захисту є єдиним комплексом навчальних заходів, спрямованих на вирішення завдань цивільного захисту на підприємстві, в установі або організації в умовах, максимально наближених до надзвичайної ситуації.

Спеціальні об'єктові навчання проводяться з метою комплексного відпрацювання керівним складом та фахівцями сил цивільного захисту разом з працівниками підприємств, установ та організацій дій з організації та здійснення заходів, передбачених планами реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки,

Продовження додатка 1
цивільного захисту на особливий період, а також виконання ними функцій з питань цивільного захисту.

VI. Рекомендації щодо перевірки засвоєння змісту Програми

Перевірку засвоєння змісту Програми рекомендується проводити комісійно із залученням фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

Перевірку знань за змістом Програми рекомендується проводити шляхом тестування або заліку в усній або письмовій формі.

VII. Рекомендований перелік навчально-матеріального майна

Для забезпечення проведення навчання за Програмою використовується матеріально-технічна база підприємства, установи та організації.

У складі навчально-матеріального майна, повний перелік та кількісні показники якого визначаються керівником підприємства, установи та організації з урахуванням особливостей їх виробничої діяльності та кількості працівників, доцільно передбачати протигаз фільтруючий, респіратор, побутовий дозиметричний прилад, вогнегасники, індивідуальну аптечку, навчальні стенди та схеми.

Додаток 2
до Організаційно-методичних
вказівок з підготовки населення
Вараської міської територіальної
громади до дій у надзвичайних
ситуаціях

ТИПОВА ПРОГРАМА **спеціальної підготовки працівників, що входять до складу** **спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту**

I. Загальні положення

Типова програма спеціальної підготовки працівників, що входять до складу спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту (далі – Програма), розроблена відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444.

Програма є методичною основою та рекомендована для розроблення підприємствами, установами, організаціями, на яких створені спеціалізовані служби і формування цивільного захисту, власних програм спеціальної підготовки відповідних працівників.

Програма має на меті:

ознайомлення з обов'язками, матеріальною частиною, технікою, приладами та табельним майном об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, вивчення порядку приведення їх у готовність, проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;

набуття практичних навичок щодо користування технічними засобами та майном, надання домедичної допомоги у надзвичайних ситуаціях, взаємодії з іншими службами і формуваннями цивільного захисту при виконанні завдань.

Завданнями Програми є підвищення рівня компетенції працівників за такими показниками:

відповідність обсягу знань (оновленої або розширеної інформації) та практичного досвіду їх застосування відповідно до переліку знань і умінь, яких мають набути працівники, що входять до складу служб і формувань цивільного захисту;

правовий, який передбачає ознайомлення з правами та обов'язками працівників у сфері цивільного захисту;

можливості самовдосконалення шляхом отримання знань і умінь для вирішення на робочих місцях конкретних виробничих завдань із запобігання

надзвичайним ситуаціям з урахуванням специфіки об'єкта, підтримки готовності і здатності до реагування на надзвичайні ситуації та вжиття заходів щодо усунення і мінімізації їх наслідків.

II. Орієнтовний обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою

За результатами навчання працівники повинні знати:

основні небезпечні виробничі фактори та шкідливі речовини, які використовуються (зберігаються, транспортуються) на виробництві, техногенні та природні небезпеки, що ймовірні для місця розташування підприємства, установи та організації;

основні принципи функціонування об'єктової системи цивільного захисту;

нормативно-правові акти, що регулюють діяльність з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, права та обов'язки працюючого персоналу, який призначений до складу відповідних служб та формувань цивільного захисту;

організаційну структуру, функціональне призначення та оснащення служби, формування цивільного захисту;

порядок оповіщення, збору і приведення служби, формування цивільного захисту у готовність до виконання завдань за призначенням;

порядок організації роботи та взаємодії при оперативному реагуванні на надзвичайні ситуації та ліквідації їх наслідків;

виробничі та технологічні особливості об'єкта і характер можливих рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації надзвичайних ситуацій, у тому числі ситуацій, що виникли внаслідок воєнних (бойових) дій або терористичних актів;

способи та засоби запобігання пожежам та вибухам, типові дії працівників при їх виникненні, способи застосування первинних засобів пожежогасіння;

побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування ними;

порядок використання і зберігання техніки та майна, засобів індивідуального захисту;

правила безпеки при виконанні завдань за призначенням.

За результатами навчання працівники повинні вміти:

запобігати створенню умов, що можуть привести до виникнення надзвичайної ситуації;

чітко діяти за сигналами оповіщення, практично виконувати заходи згідно із планами реагування на надзвичайні ситуації;

виконувати завдання за призначенням особисто та в складі служби, формування цивільного захисту;

користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння, штатною технікою та майном;

здійснювати санітарну та спеціальну обробку техніки, майна;
 надавати домедичну допомогу постраждалим;
 дотримуватися режимів радіаційного захисту;
 здійснювати заходи, що передбачені планами евакуації та укриття в захисних спорудах.

III. Орієнтовний розподіл навчального часу за розділами Програми та формами навчання

Найменування розділу (теми)	Форма навчання, кількість годин		
	курсове навчання	індивідуальне навчання	спеціальні об'єктові навчання, тренування
Теоретична складова			
Особливості роботи спеціалізованої служби, формування цивільного захисту	5	1	–
Перевірка знань	1	–	–
Всього	6	1	
Практична складова			
Спеціальне об'єктове тренування з питань цивільного захисту	–	–	до 8 годин
Всього	–	–	до 8 годин

IV. Рекомендована тематика та орієнтовний зміст тем за розділами Програми

Теоретична складова

1. Для формування охорони громадського порядку.

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підготовка засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Законодавчі основи охорони громадського порядку, зокрема, Закон України „Про правовий режим надзвичайного стану”. Умови і порядок введення та припинення дії надзвичайного стану. Заходи, що проводяться в цих умовах. Гарантії прав громадян і юридичних осіб в умовах надзвичайного стану.

Тема 3. Дії формувань при проведенні евакуації населення та працівників об'єкта.

Тема 4. Забезпечення громадського порядку, попередження та припинення випадків мародерства, розкрадання матеріальних цінностей при ліквідації наслідків стихійного лиха, аварій та катастроф.

Тема 5. Психологія натовпу. Попередження паніки серед населення.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

2. Для формування пожежогасіння.

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Протипожежні профілактичні заходи на суб'єкті господарювання. Категорія приміщень за вибухопожежною і пожежною небезпекою.

Тема 3. Локалізація та гасіння лісових, торф'яних та степових пожеж. Способи та прийоми гасіння пожежі на об'єкті.

Тема 4. Класи пожеж та їх характеристики. Рекомендації щодо оснащення приміщень переносними вогнегасниками.

Тема 5. Пожежно-технічне спорядження. Вогнегасні речовини та їх застосування.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Необхідні заходи безпеки при гасінні пожеж: в зонах радіоактивного зараження, забруднення небезпечними хімічними речовинами, в осередках епідемій; при роботі поблизу пошкоджених будинків, споруд; на мережах електропостачання. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

3. Для формування зв'язку та оповіщення.

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Організація та забезпечення сталого зв'язку у районах стихійного лиха, аварій та катастроф.

Тема 3. Вимоги, що пред'являються до зв'язку та оповіщення.

Тема 4. Технічні характеристики радіостанцій, які використовуються для зв'язку на об'єкті. Сучасні засоби зв'язку.

Тема 5. Своєчасне забезпечення оповіщення працівників об'єкта при загрозі чи виникненні надзвичайних ситуацій. Розгортання та експлуатація засобів зв'язку.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

4. Для формування радіаційного та хімічного спостереження.

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Завдання та структура мережі спостереження та лабораторного контролю України, області. Оснащеність підрозділів мережі спостереження і лабораторного контролю місцевого та об'єктового рівнів.

Тема 3. Порядок ведення радіаційної і хімічної розвідки. Порядок збору та транспортування забрудненого ґрунту, води, продуктів харчування тощо.

Тема 4. Граничні норми забруднення одягу, приміщень, питної води та продуктів харчування. Поняття дегазації, нейтралізації і дезактивації. Речовини і способи дегазації, нейтралізації і дезактивації. Спеціальна обробка техніки, місцевості та предметів. Часткова та повна спеціальна обробка.

Тема 5. Пункти видачі засобів захисту. Склад, порядок роботи, обладнання пунктів видачі. Порядок підготовки і видачі засобів захисту.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Необхідні заходи безпеки при проведенні розвідки: в зонах радіоактивного зараження, забруднення небезпечними хімічними речовинами, в осередках епідемій; при роботі поблизу пошкоджених будинків, споруд та в приміщеннях, які загазовані та задимлені; на мережах електропостачання. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

5. Для формування обслуговування захисної споруди.

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Захисні споруди, їх будівництво, обладнання, утримання та правила експлуатації.

Тема 3. Дії працівників формування під час підготовки захисної споруди для використання за призначенням. Підготовка місць розташування в сховищах. Порядок герметизації захисної споруди, режим вентиляції сховища.

Тема 4. Дії працівників формування в ході приймання та під час перебування у захисній споруді людей, що укриваються, а також після виведення людей. Правила поведінки людей, які перебувають в захисних спорудах.

Тема 5. Підтримання внутрішнього порядку в захисній споруді. Параметри мікроклімату та порядок його підтримання в сховищах.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

6. Для медичного формування цивільного захисту.

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Організація медичного захисту населення в надзвичайних ситуаціях. Сили та засоби медичного захисту. Організація державної служби медицини катастроф. Організація лікувально-евакуаційних заходів.

Тема 3. Біологічний захист населення. Біологічні засоби ураження та захист від них. Карантин. Обсервація. Організація санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів. Психологічний захист населення.

Тема 4. Обробка ран. Тимчасова зупинка кровотечі. Накладання пов'язки. Проведення штучного дихання. Надання домедичної допомоги постраждалим при переломах, опіках, підозрі на шок та інших нещасних випадках.

Тема 5. Особливості надання домедичної допомоги при ударах, харчових отруєннях, інфекційних захворюваннях. Транспортування хворих та потерпілих.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

7. Для формування матеріально-технічного забезпечення.

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Розгортання та дії рухомого пункту харчування.

Тема 3. Розгортання та дії рухомого пункту продовольчого постачання. Розгортання та дії рухомого пункту речового постачання.

Тема 4. Рухомий пункт водопостачання. Комплектування та підготовка техніки. Організація роздачі питної води населенню.

Тема 5. Розгортання та дії рухомого пункту забезпечення пально-мастильними матеріалами.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

8. Для аварійно-рятувального формування.

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Проведення пошукових робіт в осередках ураження і зонах зараження.

Тема 3. Пошук та визволення потерпілих з-під завалів будівель, зсувів, снігових лавин. Прийоми та способи рятування людей на верхніх поверхах зруйнованих або палаючих будівель. Заходи евакуації потерпілих, людей і майна із осередків ураження і зон зараження.

Тема 4. Аварійно-відновлювальні роботи на пошкоджених будівлях, транспортних та підземних спорудах, комунально-енергетичних мережах та технологічних лініях.

Тема 5. Проведення аварійно-рятувальних робіт на суб'єкті господарювання.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Необхідні заходи безпеки при проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт: в зонах радіоактивного зараження, забруднення небезпечними хімічними речовинами, в осередках епідемій; при роботі поблизу пошкоджених будинків, споруд та в приміщеннях, які загазовані та задимлені; на мережах електропостачання; при гасінні нафтопродуктів; при організації робіт в зонах катастрофічного затоплення. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

9. Для формування спеціальної обробки майна, одягу та транспорту.

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Заходи спеціальної обробки формувань і техніки при зараженні радіоактивними речовинами та небезпечними хімічними речовинами.

Тема 3. Завдання і складові спеціальної обробки. Дії працівників формувань при проведенні часткової дезактивації, дегазації та дезінфекції техніки, приладів, засобів захисту одягу, взуття, санітарна обробка людей.

Тема 4. Послідовність проведення часткової санітарної обробки. Застосування табельних та підручних засобів.

Тема 5. Засоби індивідуального захисту.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Необхідні заходи безпеки при проведенні знезараження: в зонах радіоактивного зараження, забруднення небезпечними хімічними речовинами, в осередках епідемій; при роботі поблизу пошкоджених будинків, споруд та в приміщеннях, які загазовані та задимлені; на мережах електропостачання. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

Додаток 3
до Організаційно-методичних
вказівок з підготовки населення
Вараської міської територіальної
громади до дій у надзвичайних
ситуаціях

ТИПОВА ПРОГРАМА **додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників** **об'єктів підвищеної небезпеки**

I. Загальні положення

Типова програма додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників об'єктів підвищеної небезпеки (далі - Програма) розроблена відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444.

Програма є методичною основою та рекомендована для розроблення об'єктами підвищеної небезпеки власних програм додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників.

Програма має на меті поглиблення знань з питань техногенної безпеки, джерел небезпеки, що за певних обставин можуть спричинити виникнення надзвичайної ситуації на об'єкті підвищеної небезпеки, та небезпечних речовин, що виготовляються, переробляються, зберігаються чи транспортуються на його території.

Завданнями Програми є підвищення рівня компетенції працівників за такими показниками:

відповідність обсягу знань (оновленої або розширеної інформації) та практичного досвіду їх застосування відповідно до переліку знань і умінь, які мають набути працівники об'єктів підвищеної небезпеки;

правовий, який передбачає готовність до виконання функцій з безпечної експлуатації технологічного обладнання об'єктів підвищеної небезпеки, локалізації і ліквідації аварій, ознайомлення з правами та обов'язками працівників у сфері цивільного захисту;

можливість самовдосконалення шляхом отримання знань і умінь для вирішення на робочих місцях конкретних виробничих завдань із запобігання надзвичайним ситуаціям з урахуванням специфіки об'єкта підвищеної небезпеки, підтримки готовності і здатності до реагування на надзвичайні ситуації та вжиття заходів щодо усунення і мінімізації їх наслідків.

II. Орієнтовний обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою

- За результатами навчання працівники повинні знати:
- основні небезпечні виробничі фактори та шкідливі речовини, які виготовляються (переробляються, зберігаються, транспортуються) на виробництві;
 - вимоги керівних документів з питань запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій;
 - оперативну частину плану локалізації і ліквідації аварій;
 - порядок організації роботи та взаємодії при оперативному реагуванні на надзвичайні ситуації та ліквідації їх наслідків;
 - правила поведінки в зоні надзвичайної ситуації;
 - правила безпеки при виконанні робіт на об'єкті підвищеної небезпеки.
- За результатами навчання працівники повинні вміти:
- виконувати заходи з ліквідації аварійних ситуацій на робочому місці, на виробничій ділянці, в цеху тощо;
 - застосовувати табельну техніку, майно та механізми при проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт;
 - користуватися засобами захисту від вражаючих чинників, що становлять небезпеку на об'єкті підвищеної небезпеки;
 - здійснювати заходи, що передбачені планом евакуації та укриття в захисних спорудах.

III. Орієнтовний розподіл навчального часу за розділами Програми та формами навчання

Найменування розділу (теми)	Форма навчання, кількість годин	
	курсове навчання	індивідуальне навчання
Теоретична складова		
Небезпечні речовини, що виготовляються (переробляються, зберігаються, транспортуються) підприємством, та їх властивості	1	—
План локалізації і ліквідації аварій об'єкта підвищеної небезпеки	1	1
Система спостереження за виробництвом, навколишнім середовищем та оповіщення персоналу при виникненні надзвичайної ситуації	1	—
Захист працівників при виникненні аварій та інших надзвичайних подій на виробництві	1	—

Перевірка знань	1	–
Всього	5	1

IV. Рекомендована тематика та орієнтовний зміст тем за розділами Програми

Тема 1. Небезпечні речовини, що виготовляються (переробляються, зберігаються, транспортуються) підприємством, та їх властивості.

Критичні значення технологічних процесів, параметрів небезпечних речовин, небезпечні технологічні процеси підприємства.

Небезпечні режими роботи устаткування, місця використання, зберігання хімічно небезпечних, радіоактивних, вибухо- та пожежонебезпечних речовин, можливі аварійні ситуації. Вражаючі чинники аварії.

Тема 2. План локалізації і ліквідації аварій об'єкта підвищеної небезпеки.

Оперативна частина плану локалізації і ліквідації аварій на рівнях А, Б і В.

Завдання, обов'язки, ступінь участі, порядок дій персоналу підприємства, сили і ресурси, що залучаються для ліквідації аварійних ситуацій і надзвичайних подій.

Тема 3. Система спостереження за виробництвом, навколишнім середовищем та оповіщення персоналу при виникненні надзвичайної ситуації.

Спостереження за станом радіаційної, хімічної та інших небезпек на об'єкті підвищеної небезпеки. Система раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення, порядок її роботи у повсякденному режимі та при виникненні надзвичайних ситуацій. Диспетчерська служба та обов'язки посадових осіб щодо забезпечення функціонування системи спостереження та оповіщення.

Тема 4. Захист персоналу при виникненні аварій та інших надзвичайних подій на виробництві.

Забезпечення засобами захисту від вражаючих чинників, що становлять небезпеку на об'єкті підвищеної небезпеки, їх характеристики. Порядок дій при проведенні евакуаційних заходів на об'єкті підвищеної небезпеки. Заходи безпеки при ліквідації аварій, проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт.

Додаток 4
до Організаційно-методичних
вказівок з підготовки населення
Вараської міської територіальної
громади до дій у надзвичайних
ситуаціях

ТИПОВА ПРОГРАМА прискореної підготовки працівників до дій в особливий період

I. Загальні положення

Типова програма прискореної підготовки працівників до дій в особливий період (далі – Програма) розроблена відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444.

Програма є методичною основою та рекомендована для розроблення підприємствами, установами та організаціями власних програм прискореної підготовки для працівників, які продовжують роботу у воєнний час.

Навчання працівників об'єкта за Програмою розпочинається одночасно з уведенням в дію Плану цивільного захисту на особливий період суб'єкта господарювання.

Метою організації навчального процесу за Програмою є підготовка у стислі терміни працівників підприємств, установ та організацій до практичних дій в умовах надзвичайних ситуацій особливого періоду на базі раніше набутих ними знань і навичок при навчанні у системі цивільного захисту.

В процесі вивчення Програми працівники:

навчаються способам захисту від наслідків надзвичайних ситуацій, спричинених застосуванням засобів ураження в особливий період;

ознайомлюються із завданнями та особливостями організації заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації в умовах особливого періоду;

удосконалюють практичні вміння щодо користування засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння і сприяння проведенню рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації надзвичайної ситуації;

оволодівають навичками надання домедичної допомоги потерпілим.

Відповідальність за організацію і якість проведення навчання несуть керівники суб'єктів господарювання, а заняття проводяться у структурних підрозділах їх безпосередніми начальниками – керівниками навчальних груп.

Навчальні питання тем Програми відпрацьовуються теоретично та практично.

Під час практичних занять працівники залучаються до підготовки наявних захисних споруд для використання за призначенням, спорудження найпростіших укриттів, виготовлення ватно-марлевих пов'язок, виконання протипожежних та інших заходів, що підвищують стійкість роботи суб'єкта господарювання у воєнний час.

Для навчання працівників прийомам надання само- та взаємодопомоги до занять залучаються медичні працівники суб'єктів господарювання.

Кожне заняття закінчується підбиттям його підсумків.

II. Орієнтовний обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою

За результатами вивчення Програми кожен працівник об'єкта повинен знати:
 порядок дій за сигналами оповіщення;

основні небезпечні виробничі фактори, техногенні та природні небезпеки, що ймовірні для місця розташування підприємства, установи та організації;

заходи щодо забезпечення сталої роботи, у тому числі безаварійної зупинки виробництва;

обов'язки і дії працівників під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій згідно із планами цивільного захисту на особливий період;

місця розташування, порядок заповнення та правила перебування у захисних спорудах;

порядок проведення евакуації у період воєнного стану;

правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних та підозрілих предметів, що можуть бути використані для вчинення терористичних актів;

порядок проведення знезараження, часткової санітарної обробки;

засоби індивідуального захисту та прийоми користування ними;

способи надання домедичної допомоги постраждалим від застосування військових засобів ураження.

За результатами вивчення Програми кожен працівник об'єкта повинен вміти:
 чітко діяти за сигналами оповіщення;

своєчасно займати захисну споруду, пристосовувати підвальні приміщення та споруди подвійного призначення під укриття, споруджувати найпростіші укриття;

виходити через аварійний вихід у випадку завалу основного входу або руйнування захисної споруди;

користуватися засобами індивідуального захисту, первинними засобами пожежогасіння;

пристосовувати одяг до захисту від радіоактивних, отруйних речовин і бактеріальних засобів;

захищати від забруднення продукти харчування, воду;

надавати домедичну допомогу при ураженнях;

Продовження додатка 4
зnezаражувати приміщення, робочі місця, одяг, взуття, засоби захисту та особисті речі, проводити часткову санітарну обробку.

III. Орієнтовний розподіл навчального часу за розділами Програми та формами навчання

№	Найменування теми	Кількість годин	Форма навчання
1	Розподіл обов'язків та порядок дій персоналу об'єкта відповідно до вимог плану цивільного захисту на особливий період. Дії сигналами оповіщення	1	Курсове навчання
2	Навчання персоналу способам захисту від наслідків надзвичайних ситуацій, спричинених застосуванням засобів ураження в особливий період, та в умовах загрози або вчинення терористичних актів	1	Курсове навчання
3	Порядок підготовки, заповнення та перебування у захисних спорудах та найпростіших укриттях	1	Курсове навчання
4	Радіаційний і хімічний захист. Засоби індивідуального захисту та порядок користування ними. Знезараження і часткова санітарна обробка	1	Курсове навчання
5	Порядок проведення евакуаційних заходів у разі виникнення загрози збройних конфліктів (із районів можливих бойових дій у безпечні райони)	1	Курсове навчання
6	Порядок надання домедичної допомоги потерпілим	1	Курсове навчання
	Всього	6	

IV. Тематика та зміст тем за розділами Програми

Тема 1. Розподіл обов'язків та порядок дій персоналу об'єкта відповідно до вимог плану цивільного захисту на особливий період. Дії сигналами оповіщення.

Інформування працівників об'єкта щодо дій відповідно до вимог плану цивільного захисту на особливий період. Зокрема, про розвиток можливих надзвичайних ситуацій, про місця розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів.

Порядок оповіщення при загрозі виникнення аварій, катастроф, застосування зброї масового ураження.

Дії за сигналом „Увага всім!“:

при забрудненні місцевості небезпечними хімічними речовинами;

при радіаційному забрудненні місцевості;

при повітряній тривозі, артилерійському обстрілі.

Тема 2. Навчання персоналу способам захисту від наслідків надзвичайних ситуацій, спричинених застосуванням засобів ураження в особливий період, та в умовах загрози або вчинення терористичних актів.

Сучасні військові засоби ураження людей та об'єктів економіки, їх основні характеристики.

Вибухонебезпечні предмети (боєприпаси, вибухові речовини, вибухові пристрої).

Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.

Дії населення у разі виявлення підозрілих предметів, що можуть бути використані для вчинення терористичних актів.

Дії населення у разі захоплення в заручники або у випадку перебування в районі проведення бойових дій (антитерористичної операції).

Тема 3. Порядок підготовки, заповнення та перебування у захисних спорудах та найпростіших укриттях

Характеристика захисних споруд. Їх складові.

Приведення захисних споруд у готовність до використання за призначенням.

Звільнення захисних споруд від матеріальних засобів.

Визначення та доведення до працівників місць розташування, порядку заповнення та правил перебування у захисних спорудах.

Виготовлення та встановлення лавок, нар.

Будівництво швидкостроєваних захисних споруд цивільного захисту.

Пристосування та використання найпростіших укриттів та споруд подвійного призначення для захисту працівників.

Тема 4. Радіаційний і хімічний захист. Засоби індивідуального захисту та порядок користування ними. Знезараження і часткова санітарна обробка.

Режими радіаційного захисту.

Класифікація, призначення, будова, технічні характеристики приладів радіаційної, хімічної розвідки і дозиметричного контролю.

Організація дозиметричного контролю.

Технічне обслуговування та зберігання приладів.

Робота з приладами радіаційного та хімічного спостереження.

Йодна профілактика.

Дегазація та дезактивація приміщень, обладнання, техніки, виробничої території тощо.

Порядок отримання засобів індивідуального захисту.

Підбір та підготовка протигазу (респіратора) для використання.

Порядок використання пошкодженого протигазу.
Відпрацювання нормативів з одягання протигазу на себе та пораненого.
Виготовлення ватно-марлевих пов'язок та протипилових тканинних масок.

Призначення і види спеціального захисного одягу.
Простіші засоби індивідуального захисту. Медичні засоби захисту.
Заходи безпеки при користуванні засобами індивідуального захисту.

Тема 5. Порядок проведення евакуаційних заходів в разі виникнення загрози збройних конфліктів (із районів можливих бойових дій у безпечні райони).

Організація та порядок проведення евакуаційних заходів в особливий період. Порядок і терміни оповіщення про початок евакуації. Обов'язки працівників при проведенні евакуації. Уточнення списків працівників та членів їх сімей, які підлягають евакуації. Уточнення переліку матеріальних та культурних цінностей, що потребують евакуації у разі виникнення загрози збройних конфліктів.

Доведення до працівників місця розташування збірного пункту евакуації, порядку вивезення (виведення) до районів (пунктів) розміщення. Ознайомлення з районом розміщення працівників.

Функціональні обов'язки органів з евакуації, які створені на об'єкті.
Вимоги до працівників, які евакуюються з членами родини.

Тема 6. Порядок надання домедичної допомоги потерпілим.

Основні правила надання домедичної допомоги потерпілим при:
серцевому нападі;
вибухових, різаних, колотих травмах;
травмах та пошкодженнях очей;
ураженні небезпечною хімічною речовиною;
наявності декількох постраждалих;
виникненні паніки.

Додаток 5
до Організаційно-методичних
вказівок з підготовки населення
Вараської міської територіальної
громади до дій у надзвичайних
ситуаціях

ТИПОВА ПРОГРАМА **пожежно-технічного мінімуму для працівників,** **зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою**

I. Загальні положення

Типова програма пожежно-технічного мінімуму для працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою (далі – Програма), розроблена відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444, Порядку затвердження програм навчання та інструктажів з питань пожежної безпеки, організації та контролю за їх виконанням, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05.12.2019 № 1021.

Програма є методичною основою та рекомендована для розроблення підприємствами, установами і організаціями власних програм пожежно-технічного мінімуму для працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою.

У Програмі має бути враховано специфіку виробництва, пожежну небезпеку речовин і матеріалів, що застосовуються, та інші чинники, які впливають на стан пожежної безпеки об'єкта.

Програма має на меті:

підвищення рівня загальних пожежно-технічних знань, вивчення правил пожежної безпеки з урахуванням пожежонебезпечних особливостей виробництва, поглиблене ознайомлення з протипожежними заходами та діями в разі виникнення пожежі;

оволодіння навичками використання наявних засобів пожежогасіння; поглиблене вивчення специфіки проведення пожежонебезпечних робіт під час застосування обладнання і матеріалів, що використовуються на робочому місці, з практичним відпрацюванням навичок їх використання.

Завданнями Програми є підвищення рівня компетенції працівників за такими показниками:

відповідність обсягу знань (оновленої або розширеної інформації) та практичного досвіду їх застосування відповідно до переліку знань і умінь, яких мають набути працівники, зайняті на роботах з підвищеною пожежною небезпекою;

правовий, який передбачає ознайомлення з правами та обов'язками працівників з питань пожежної безпеки;

можливості самовдосконалення шляхом отримання знань і умінь для вирішення на робочих місцях конкретних виробничих завдань із запобігання надзвичайним ситуаціям з урахуванням специфіки об'єкта, підтримки готовності і здатності до реагування на надзвичайні ситуації та вжиття заходів щодо усунення і мінімізації їх наслідків.

Навчальні питання тем Програми відпрацьовуються теоретично та практично.

Особи, яких приймають на роботу, пов'язану з підвищеною пожежною небезпекою, повинні попередньо пройти спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум).

Навчання працівників об'єкта за Програмою проводиться в зручний час для суб'єкта господарювання.

Навчання завершується проведенням заліку.

Працівники, зайняті на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, один раз на рік проходять перевірку знань відповідних нормативних актів з пожежної безпеки.

II. Обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою

За підсумками навчання працівники повинні знати загальні вимоги основних нормативно-правових актів та нормативних документів з питань пожежної безпеки, зокрема, щодо:

- заходів пожежної безпеки на підприємстві, в установі, організації;
- утримання приміщень будинків і споруд, а також територій підприємства, установи, організації;
- заходів пожежної безпеки на робочому місці;
- утримання шляхів евакуації;
- утримання та експлуатації інженерного обладнання (електромереж, електрообладнання, систем опалення і кондиціонування, газового обладнання тощо) на об'єкті;
- утримання та експлуатації технічних засобів протипожежного захисту (систем протипожежного захисту, засобів зв'язку й оповіщення, внутрішнього та зовнішнього протипожежного водопостачання);
- проведення вогневих, фарбувальних та будівельно-монтажних робіт;
- порядку оповіщення про пожежу та виклику пожежної охорони;
- порядку дій під час пожежі;
- засобів пожежогасіння, протипожежного устаткування та інвентарю, порядку їх використання під час пожежі;
- організації роботи формувань добровільної пожежної охорони об'єкта;
- заходів пожежної безпеки в побуті;

Продовження додатка 5

інших вимог пожежної безпеки (з урахуванням галузевої особливості підприємства, установи, організації);

заходів із попередження пожежі, дій у разі виникнення пожежі та користування первинними засобами пожежогасіння.

III. Орієнтовний розподіл навчального часу за теоретичною складовою Програми та формами навчання

№	Найменування тем	Кількість годин	З них	
			класно-групові	практичні
1	Заходи пожежної безпеки на підприємстві, в установі, організації	5	4	1
2	Специфіка проведення пожежонебезпечних робіт. Особливості застосування обладнання і матеріалів, що використовуються на робочому місці	3	2	1
3	Сповіднення про пожежу та виклик пожежної охорони	1	1	-
4	Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок їх використання під час пожежі	3	2	1
5	Дії під час пожежі	2	1	1
6	Заходи пожежної безпеки в побуті	1	1	-
7	Прийняття заходів	1	1	-
Всього		16	11	5

IV. Тематика та зміст тем за розділами Програми

Тема 1. Заходи пожежної безпеки на підприємстві, в установі, організації.

Основні положення Кодексу цивільного захисту України в частині забезпечення пожежної безпеки. Правила, інструкції, положення та накази з питань пожежної безпеки. Ознайомлення зі статистичними даними щодо виникнення пожеж в Україні, області.

Вимоги щодо утримання території, протипожежних розривів, шляхів евакуації, джерел протипожежного водопостачання.

Відповідальність за порушення правил пожежної безпеки. Порядок притягнення посадових осіб до адміністративної відповідальності.

Дії посадових осіб у разі виявлення порушень правил пожежної безпеки.

Інструктажі з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях. Види інструктажів, періодичність проведення. Перелік

Продовження додатка 5

питань, з якими необхідно ознайомити працівників під час проведення вступного, первинного та повторного інструктажів.

Основні вимоги щодо розроблення, розміщення та оформлення планів (схем) евакуації людей на випадок пожежі. Практичне відпрацювання планів евакуації.

Тема 2. Специфіка проведення пожежонебезпечних робіт. Особливості застосування обладнання і матеріалів, що використовуються на робочому місці.

Роботи з підвищеною пожежною небезпекою - роботи в приміщеннях, будинках та зовнішніх установках з категорією щодо вибухопожежної, пожежної небезпеки А, Б, В, Аз, Бз та Вз, у вибухонебезпечних та пожежонебезпечних зонах; електро-, газозварювальні роботи та роботи з відкритим вогнем.

Характеристика пожежної небезпеки приміщень (споруд). Дії персоналу у випадку порушень режиму роботи установок, машин і агрегатів. Протипожежний режим на робочому місці. Правила пожежної безпеки, встановлені для працівників цього приміщення або споруди.

Можливі причини виникнення пожеж. Дії персоналу в разі загрози виникнення пожежі, аварії чи вибуху. Правила вимкнення установок та агрегатів, порядок зняття напруги з електроустановок, виклику аварійної допомоги тощо.

Вимоги пожежної безпеки під час проведення вогневих, фарбувальних та будівельно-монтажних робіт.

Заходи пожежної безпеки, яких необхідно дотримуватися, розпочинаючи роботу, у процесі роботи та після її закінчення з метою запобігання виникненню пожеж.

Тема 3. Сповіщення про пожежу та виклик пожежної охорони.

Встановлений на підприємстві, в установі, організації порядок (система) сповіщення людей про пожежу.

Засоби зв'язку, сигналізації, які є на підприємстві, в установі, організації та на робочому місці, розміщення найближчих апаратів телефонного зв'язку, сповіщувачів пожежної сигналізації, пристроїв для подання звукових сигналів пожежної тривоги, систем сповіщення та керування евакуацією людей. Порядок використання цих засобів у разі виникнення пожежі.

Порядок евакуації на випадок пожежі працівників та матеріальних цінностей підприємства, установи чи організації.

Тема 4. Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок їх використання під час пожежі.

Призначення та місцезнаходження існуючих на об'єкті засобів пожежогасіння, протипожежного устаткування та інвентарю (вогнегасники, внутрішні пожежні крани, діжки з водою, ящики з піском, стаціонарні установки пожежогасіння тощо).

Загальні поняття про пожежну сигналізацію. Автоматичне пожежогасіння: спринклерне, дренчерне обладнання та інші установки пожежогасіння (вуглекислотні, пінні, порошкові тощо).

Особливості утримання існуючих на об'єкті засобів пожежогасіння (у літніх та зимових умовах). Правила використання вогнегасних засобів, протипожежного інвентарю та обладнання.

Тема 5. Дії під час пожежі.

Дії в разі виявлення на робочому місці або на території об'єкта задимлення чи пожежі. Порядок повідомлення про пожежу аварійно-рятувальних і пожежних підрозділів та інших аварійних служб. Організація зустрічі аварійно-рятувальних та пожежних підрозділів. Відключення у разі необхідності устаткування, комунікацій, електроустановок та вентиляції. Гасіння пожежі існуючими на об'єкті засобами пожежогасіння, порядок включення стаціонарних установок пожежогасіння, евакуації людей та матеріальних цінностей.

Порядок виклику об'єктової пожежної охорони. Обов'язки членів добровільної пожежної охорони.

Тема 6. Заходи пожежної безпеки в побуті.

Основні причини виникнення пожеж у житлових будинках: необережне поводження з вогнем, використання факелів та паяльних ламп для відігрівання замерзлих труб центрального опалення, водопостачання чи каналізації. Несправності та неправильна експлуатація приладів газопостачання, опалення та побутових споживачів електроенергії.

Пожежна небезпека хімічних речовин, предметів побутової хімії та аерозольних препаратів.

Запобігання пожежам від основних причин їх виникнення. Порядок утримання житлових будинків та приміщень, індивідуальних гаражів.

Виклик пожежної охорони і поведінка громадян у разі виникнення пожежі.